

My a děti

Pokusím se tvrdit několik myšlenek a budu rád, když mi je budete vyvracet:

1. Děti máme jen svěřeny, nejsou ani vlastnictvím rodičů a ani darem do matčina a otcova majetku. Viz **1. Samuelova 1, 9-11**¹ *Ale my se, vážení rodičové, tak chováme. Pedagogové mluví o “zběsilých rodičích”, kteří jsou pro svoje dítě ochotni vést třetí světovou válku. Bojují za třídy o dvaceti pěti dětech a nezajímá je, že na to obec nemá. Oni žádají. A žádají především pro sebe, na další rodiče, resp. děti neberou ohled. “Zelení rodičové” zase mají přesvědčení, že zdravá strava (podle jejich představ) je třeba nejen pro jejich děti, ale pro všechny. Zbožní rodičové dovedou pro uspokojení a zabavení dětí, pro izolaci od “zlého světa” provést také cokoliv. Jsme ve století revolucí...*

*S pojmem **moje dítě** se rodí fanatismus a jistá forma násilí. Nezřídka pak manžel vydírá manželku dítětem a naopak. Dítě považujeme za své a i kdyby bylo na vině obecným přečinem, tvrdíme, že je nevinné. Hájíme i neobhajitelné a tvrdíme, že jde o “mateřský cit” a ono jde o nás.*

Děti zase vzdychají, když rodiče stárnou, stydí se za ně a zbavují se jich. Rodiče jsou dětem taky svěřeni, nemohou a nemají se na své děti věšet. Na druhou stranu, děti zase svým dětem ukazují na péči o rodiče “to, co se předává”. Není silnějšího příkladu.

S úspěšnými a zdravými dětmi není radno spojovat svou existenci. A odvozovat svou existenci od neúspěšných. Chovám v paměti zážitek ze studentských let, jak jsem ve vlaku do Chebu potkal jednoho z otců kazatelů. Tenkrát rezignoval na své místo proto, že se mu ve sboru rozvedlo několik rodin pravděpodobně pro nevěru. Bral je jako svoje děti, jako svůj osud. Už tehdy mi připadlo, že poslání je více, než úspěch. A protože životy těch rozvedenců zdaleka neskončily, je škoda, že s jejich neúspěchem spojoval kazatel svůj konec.

Potkal jsem rodiče, kteří vydělili své děti a zřekli se jich jen pro nějaké výroky či postoje. Jak se můžeme zříci toho, co od nás bude Pán Bůh jednou vyžadovat? Svěřil nám to a my mu to musíme předat nazpět. “Svěřenství” většinou má nějaký účel, jehož je třeba dosáhnout.²

Vím o rodičích, kteří opustili tento svět na základě toho, že se jim syn nevyvedl a přiznal se k opačné sexuální orientaci. Tu skutečnost považovali za svoje selhání, protože počítali jen s jednou alternativou výsledku, přestali zkoušet komunikovat, přestali přemýšlet, jak se cítí dítě, přestali děkovat Pánu Bohu za život, přestali se ptát majitele toho života, co jim dítě svěřil, co jako mají dál dělat... A to je chyba.

Mám naopak na mysli manželský pár, jehož jedno dítě otevřeně promluvilo o své orientaci. Oba jsou radostnými a realistickými křesťany. Dítě milují a berou jej velice vážně, přesto, že mu dávají jasně najevo, že oni jsou orientováni jinak a nepovažují výlučnost manželství muže a ženy za chybu.

¹ Channa zaslíbila dopředu syna do služeb Hospodinu na celý život (činná služba byla mezi 25-50 lety věku muže). Pomůže nám správa svěrenských fondů (trustů) které začnou s platností nového občanského zákoníku. Tj.: Správa a možné dary z toho, co nám je svěřeno s důvěrou do péče. Tak se Chana zachovala ke svému synovi Samuelovi. Dala jej.

² Evangelista Matouš hovoří o svěřených talentech (24:14-30) a jejich správě.

2. Dětem předáváme aby zase předaly. Platí to ve všech oborech lidského života (teologie, kultura, majetek, politika...) Viz **Deuteronomium 6:1-9**, kde se popisuje hlavní náplň života Izraely. Protože Izrael předává a je si vědom toho, co má předávat - tak žije.

Několikrát za život děti veřejně přestanou přijímat. "Já sám!" malých dětí či pubertální samostatnost, která přijde dřív nebo později, nebo dospělá emancipace. Když děti přestanou přijímat v těchto chvílích, je vše v pořádku. Když přestanou přijímat úplně, všechno a vždycky, pak to neznámá, že máme přestat zkoušet jiné cesty k předávání. Někdy stačí nechávat znamení na cestě...

Učit znamená především připomínat svědectví Písma a také jej žít. Kdo takhle učí, ten se nechá komentovat, raduje se, že se děti ptají... Nevadí, že nepříjemně. Nevadí, že se cítíme trapně... Na druhou stranu má smysl, když se učíme předávat. Pamatuji si na pečlivě vedené podklady pro výuku dětí od starého kazatele Zdeňka Holubce. Kdo je používal, ten se zaručeně musel ponořit do biblického textu, sám si musel být jist. Pak mohl učit. Dnešní pomůcky pro vyučování dětí hned a příliš rychle předvádí zvěst na rovinu obrázků, hry, kvízů a hádanek.

Neztratilo se zanícené vyprávění? Nepřestali jsme se učit češtinu a všechny její taje. Nezmizelo řečnické a dramatické umění? Není lepší projekce, než stereo displej rodičovských očí.

3. Děti mají být jiné, než my. Viz **1. Královská 19:4**. Eliáš se normálně vymlouval. Není na tom nic, co by se mělo brát vážně. Leda Eliášova únava a vyčerpání.

Děti nás mají přesahovat, nemají se vymlouvat, že nejsou takoví jako jejich otcové. Nemají být naši kopie, nejsou průkazem naší věčné úspěšnosti a našich neutuchajících kvalit. Mají být své. K čemu by byla lepší kopie toho, co byli otcové a matky? Jen ať děti svobodně vynikají někde jinde.

Z toho vychází ještě jedna výmluva. Jeremjášovo proroctví 31:29n a Ezechiellovo proroctví 18:2 Izraelité se vymlouvají, že jejich otcové jedli trpké hrozny a jim, dětem, teď ještě trnou zuby. Tedy, že nesou následky toho, co dělali rodiče a oni - a to je důležité - za svou situaci nemohou. Kdyby opakovali hříchy otců, šlo by o něco jiného, ale tady zjevně chtějí jednat jinak a mají pocit, že nemají srovnány hendikepy. I k tomu Pán Bůh říká, že je to omyl. Mají rovnou startovní čáru a nemají se vymlouvat.

4. Děti jsou naši soupeři ve hře (píšu to jako rodič), jednou vyhrajou, jindy prohrají. Rodiče opustili hřiště, přestali trénovat, vymýšlet strategie, přestali soupeře analyzovat. Nechtějí hrát, chtějí dělat rozhodčí.

Aby byla dobrá hra, musí být pravidla, která jsou srozumitelná a vyzkoušená. Rodič nemůže být rozhodčím a nemůže tvořit pravidla, musí respektovat jiného rozhodčího (dítě jej musí vidět, jak "srazí patky" a poslechne. Pravidly jsou zjevně mantinely Ježíšova dvojpříkázání lásky a rozhodčím musí zůstat Pán Bůh v Duchu svatém.

Aby byla dobrá hra, musí být odpovídající soupeř. Soupeřům pomáháme. Rodiče mají pomáhat zvyšovat výkonnost svých dětí. Až jednou budou hrát vyšší ligu, mají pomáhat rodičům tak, aby do ní mohli postoupit také. A nakonec, aby mohli z kolečkového křesla alespoň fandit vnukům v dalším kole.

Chtít vyhrát znamená, že umím prohrávat. Kdo musí být stále vítězem, dopředu prohrává. To platí o dětech i o rodičích. Děti někdy praktikují válku se spáleným bojištěm. Vždycky si prosadí svoji a vždycky zvítězí. Samozřejmě, že i rodiče, ale čím dál tím více to platí o dětech.

Příliš velký pokrok bez ohledu na soupeře může vést k odcizení. Myslím na rodiče, kteří dělají kariéru a utekli svým dětem. Pak se nesmí divit tomu, že jsou pro děti téměř cizími elementy. Aforismus říká: "Pokud příliš předběhneš frontu a nebo se jí hodně vzdálíš, splýváš s nepřítelem." Stejně tak děti utíkají bez ohledu na rodiče. Ti už "nové době" nerozumí a hodí se je jen usazovat. Nedivme se, že rodiče budou aktivně využívat ustanovení nového občanského zákoníku a děti nebudou dědit - pokud bylo co.

Jiné důvody - sponzorský boj - hru zabíjí. Jako se na hřišti zájmy komerce dostávají jako třetí hráč a ničí hru, tak se nemůže mezi děti a rodiče dostat nikdo třetí, byť by uplácel čímkoliv. Podlehne-li tomu jeden ze hráčů, je po hře. A to je škoda.

5. Děti patří do široké rodiny a mají ji znát. Děti jsou součástí kolektivů a celé společnosti. Izrael cituje své praotce - Abrahamův, Izákův a Jákobův.

Rodiče by měli respektovat, že nejlépe jejich ideály předávají strýcové a tetičky. Chvála kmotrovství - pomáhá postavit naše děti na nohy, vybaví je chrániči a sebedůvěrou, aby se s námi, s rodiči, pustili do hry. Známe svoje synovce? Možná na nás čekají. Funguje to i v církvi, která se stává rodinou.

6. Dětské světy jsou odrazem těch dospělých, nedají se vytvářet uměle. Disneyland, Bibleland, zábava a festivaly.

Děti patří do života dospělých. Vykazovat děti z bohoslužeb speciálními aktivitami (aby se nenudily) není úplně moudré. Vykazujeme je tím ze života. Přičemž úroveň "besídek" klesla na standard zabavovacího klubu. Mizí učení textů Písma, mizí výklad a zasvěcené vyprávění dějepavy. Hrají si, lepí figurky, řeší kvízy... Děti vyžadují "low level" a a vnucují nám, že chtějí být jinde, než my. Je lehčí jim vyhovět, než se jim věnovat. Tak se jim s maminkami staví kukaně, aby nerušily výklad...

Nevadilo mi, že jsem své dětství prožil na klíně maminky. Seděla se mnou (a sourozenci) v poslední řadě ve shromáždění. Vadilo mi, že nebyly aktivity dorostu (v mém věku) a mládeže (také v mém věku, byl jsem vždy mezi staršími mládežníky) ale ani to mne církvi neodloučilo. Víc mne to naučilo.

Stejně tak jsem svoje děti měl ve sboru na kolenou (pokud jsem nekázal) a maloval jim střídavě během toho, co jsem poslouchal výklad. Moje zlatá manželka to nesla se mnou, děti byly u všeho, co jsem v církvi i mimo ni žil. Zbytek musí říci ony...